

**WORLD CONFERENCE
ON DOPING IN SPORT**

**JOHANNESBURG
2013
NOVEMBER 12-15**

Az új WADA Kódex szövegét 2013. novemberében, Johannesburgban fogadta el a WADA közgyűlése, a tagállamok, a nemzetközi sportszövetségek, és a Nemzeti és Nemzetközi Doppingellenes Szervezetek képviselői jelenlétében:

Az egyeztetés 2011-től, 3 éven át zajlott
3.986 változtatási javaslat érkezett a Nemzeti Doppingellenes Szervezetektől,
és a Nemzetközi Sportszövetségektől
2.000 változtatás került beemelésre a törzsszövegbe

Hatályba lépés: 2015.01.01

Magyarországon a Doppingellenes tevékenységet szabályzó Kormányrendelet módosítása 2014-ben megtörtént

Cél: rövidebb, érthetőbb, gyakorlatiasabb szabályozás

Legfőbb elv: arányosság, rugalmasság

Valamennyi Nemzeti Doppingellenes Szervezet autonómitásának, függetlenségének, önállóságának deklarálása

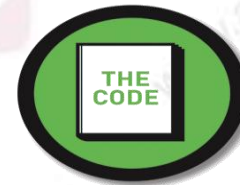
A legfőbb változásokról röviden...

- Szándékos és nem szándékos doppingvétségek éles szétválasztása (szándékosság: 4 év / nem szándékosság: megrovástól – 2 évig terjedő eltiltás) – Táplálék-kiegészítők problémájának WADA általi elismerése; deklaráltan a kiskorúak védelme
- Kiskorúak védelme: kiskorú esetén: automatikus nyomozás a körülményeket illetően – feltételezhető, hogy a kiskorú biztosan nem magányos doppingoló
- Fokozott hatósági együttműködés: a doppingellenőr közfeladatot ellátó személy; nem-analitikai típusú pozitív esetek; BTK szabályozás, ORFK, Interpol együttműködés
- Sportszakemberek, sportvezetők, nemzeti és nemzetközi szövetségek felelősségének fokozott vizsgálata (Armstrong-ügy tanulságainak beépítése)
- Sportágak dopping szempontjából történő kockázat elemzése, ehhez kapcsolódóan Sport és sportág specifikus kötelező kiegészítő vizsgálatok (Erythropoiesis Stimuláló Ágensek, HGH, GH Releasing Factors)
- Minták meghosszabbított elévülési ideje (8→10 év)
- NADO és IF kölcsönös elismerése (pl.: nemzeti TUE kötelező elfogadása)
- Holléti információval kapcsolatos szabályszegések (nem szolgáltatás / sikertelen mintavétel) szankcionálása. Elévülés: 18→12 hó; ADAMS rendszer használata
- Eltiltásból visszatérő sportoló – eltiltás utolsó negyedében már edzhet
- Nyilvánosságra hozatal szabályozása (emberi jogok védelme) – csak jogerős ítélet

World Anti-Doping Program

Level 1: The World Anti-Doping Code

Mandatory

THE WORLD ANTI-DOPING CODE

Level 2: International Standards

Mandatory

THE PROHIBITED LIST

THERAPEUTIC USE EXEMPTIONS

LABORATORIES

Document Title	Version	Effective Date	Review Date
World Anti-Doping Code	4.0	1 January 2021	1 January 2024
Prohibited List	15.0	1 January 2021	1 January 2024
Therapeutic Use Exemptions (TUEs)	1.0	1 January 2021	1 January 2024
Testing and Investigations	1.0	1 January 2021	1 January 2024
Protection of Privacy and Personal Information	1.0	1 January 2021	1 January 2024
Model Rules: National Anti-Doping Organizations	1.0	1 January 2021	1 January 2024
Model Rules: International Federations	1.0	1 January 2021	1 January 2024
Model Rules: National Olympic Committees	1.0	1 January 2021	1 January 2024
Athlete Biological Passport Operating Guidelines	1.0	1 January 2021	1 January 2024

Level 3: Models of Best Practice

Recommended

MODEL RULES:
NATIONAL ANTI-DOPING
ORGANIZATIONS

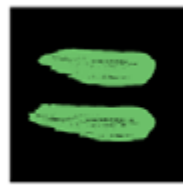
MODEL RULES:
INTERNATIONAL FEDERATIONS

MODEL RULES:
NATIONAL OLYMPIC
COMMITTEES

Athlete Biological Passport
Operating Guidelines
& Completion of Required Elements

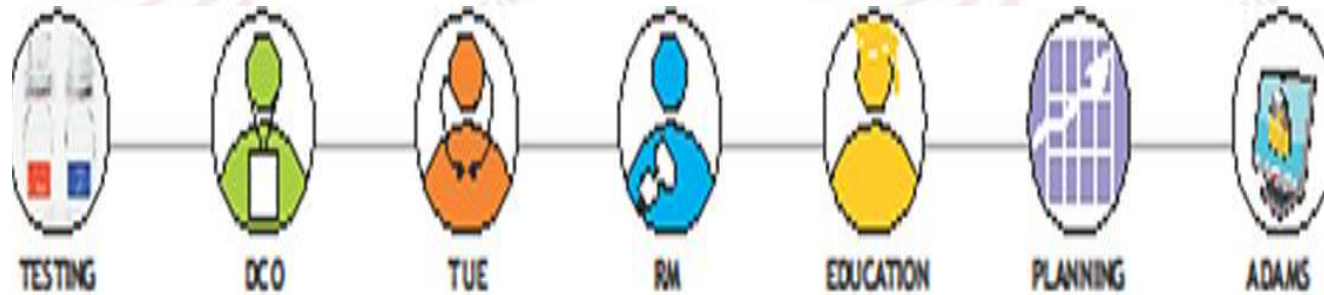

A D A M S

Anti-Doping Administration & Management System

- Holléti információ (whereabouts)
- TUE management
- Doppingellenőrzések (test planning)
- Laboratóriumi eredmények
- Sportolói Biológiai Útlevel Program
- Eredménykezelés (results management)

A NADO feladatai

Nemzeti doppingellenes program összehangolása

Vizsgálat eloszlási terv - Doppingellenőrzés

DCO képzés és továbbképzés

Holléti (Whereabouts) információ (ADAMS)

TUE eljárás

Eredménykezelés

Edukáció: Felvilágosítás és megelőzés

A HUNADO feladatai

- ✓ Nemzeti doppingellenes program összehangolása (Sportszövetségek doppingellenes tevékenysége)
- ✓ Tiltólista kezelése, karbantartása, közzététele
- ✓ Vizsgálat-eloszlási terv - Doppingellenőrzés
- ✓ DCO képzés és továbbképzés
- ✓ Holléti (Whereabouts) információ (ADAMS)
- ✓ TUE eljárás (Magyar TUE Bizottság)
- ✓ Eredménykezelés (Doppingbizottság és Dopping Fellebbviteli Bizottság működtetése)
- ✓ Edukáció: Felvilágosítás és megelőzés

TÁPLÁLÉK-KIEGÉSZÍTŐK (!)

WADA Tiltólista 2015.

S0	Egészségügyi hatóságok által humán terápiás használatra nem engedélyezett szerek (állatgyógyászati szerek, kísérleti szerek)	
S1 BTK!	Anabolikus ágensek Versenyen és versenyen kívül egyaránt tiltott!	
S2 BTK!	Peptidhormonok, növekedési faktorok rokonvegyületek és mimetikumok HIF aktivátorok: xenon, argon HIF stabilizátor: KOBALT pl: Béres	
S3	Béta-2-agonisták csepp és Béres csepp extra ! (B12 vitamin NEM TILTOTT)	
S4 BTK!	Hormon- és Metabolikus módosítók inzulin, trimetazidine	
S5	Vízajtók és maszkírozó anyagok	
S6	Stimulánsok	
S7	Narkotikumok <table border="1" data-bbox="1193 848 1846 925"><tr><td>Csak versenyen tilos</td></tr></table>	Csak versenyen tilos
Csak versenyen tilos		
S8	Cannabinoidok (150ng/ml) természetes és szintetikus THC: marihuana, hasis / kannabimimetikumok: Spice	
S9	Glükokortikoidok	
M1-M3	A vér és a vér alkotóelemeinek manipulációja; kémiai és fizikai manipulációk; géndopping	
B1-B2	Alkohol; Béta blokkolók – csak egyes sportágak	

DOPPINGELLENŐRZÉS

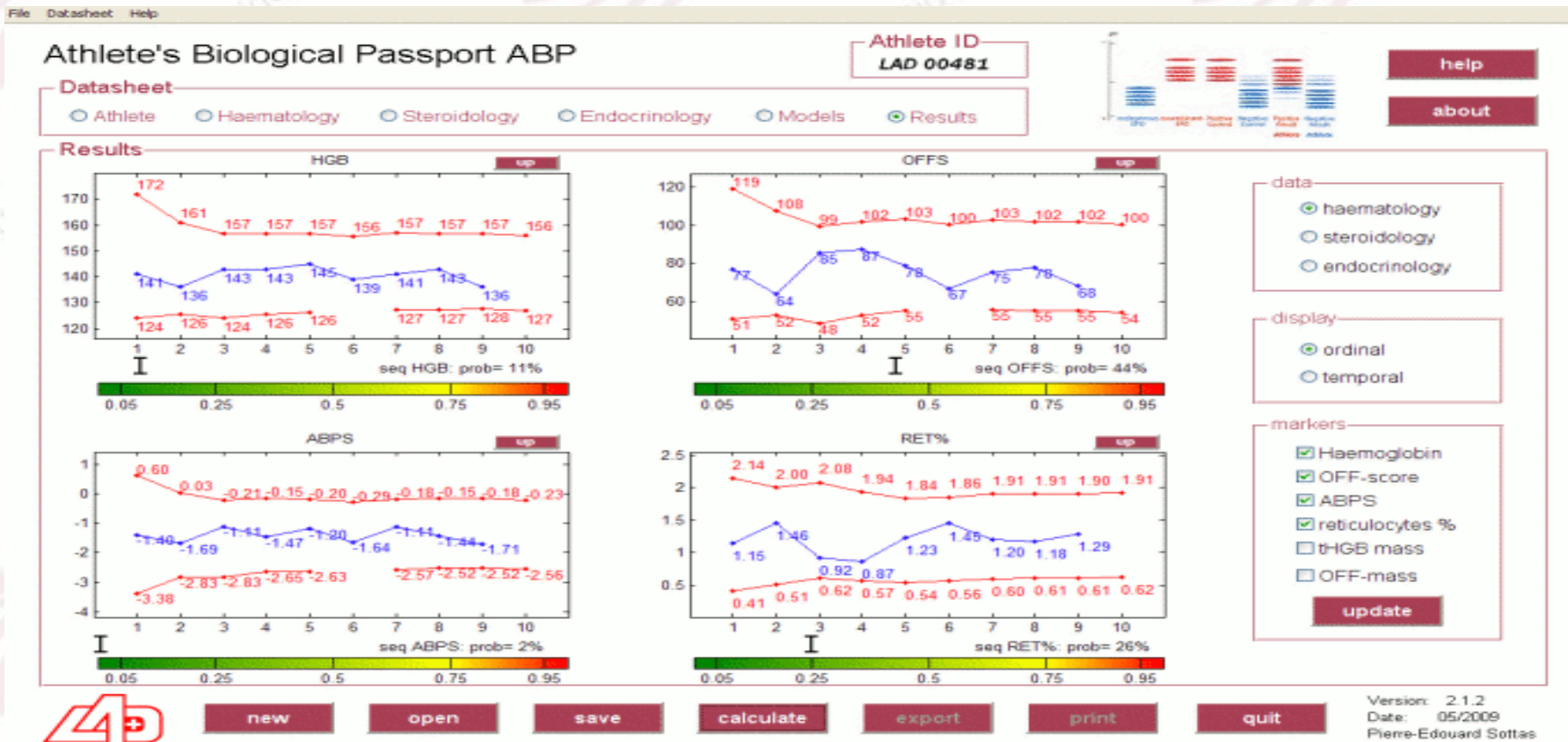
- 2015-ben 1100 állami mintavétel
- Célcsoport: Téli és Nyári Ifjúsági Olimpiai Fesztivál résztvevői (EYOF); Bakui Európai Játékok indulói, 2016. évi Rio-i Olimpia kvalifikációs versenyein indulók
- Nem csak azok ellenőrizhetők, akik holléti információt adnak!
- Táplálék-kiegészítők veszélye
- BTK - bejelentés a honlapon
- Sportszakember felelőssége
- HUNADO – ORFK együttműködés (nem a sportoló, hanem a kereskedői magatartás büntetése)
- Intelligens tesztprogram - sportágak élettani szempontból való kockázat felmérése (target testing)

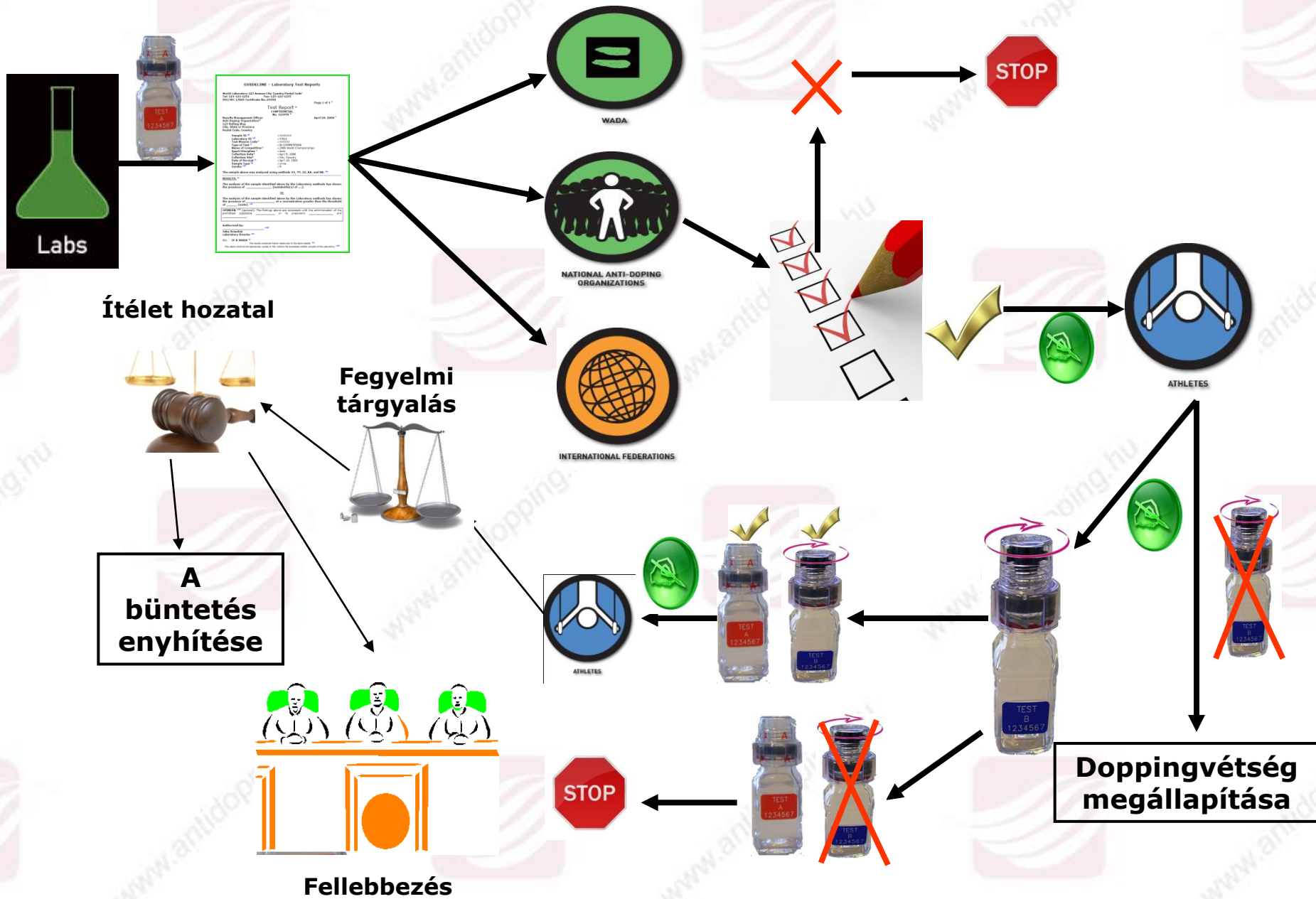

Biológiai Útlevél Program

- Mintaszám / Célzott doppingellenőrzés - Target testing (RTP)
- A sportoló saját korábban mért eredményeihez képest, szignifikáns (jelentős) eltérés látható, és a változás orvosi szempontból nem indokolható
- Vérparaméterek (szteroid profilok 2011, Hormon szintek 2015)

Doppingellenőrzés – Eredménykezelés

Registered Testing Pool (RTP) – Nemzetközi és Nemzeti Nyilvántartott Vizsgálati Csoport Whereabouts Information

Nemzeti Nyilvántartott Vizsgálati Csoport (RTP)

- A nemzeti RTP nyilvános, a MACS honlapján közzéteesszük: www.antidopping.hu
- Szövetség tesz javaslatot – csak szövetség kérheti írásban egy sportoló RTP-be történő felvételét, vagy kivételét (ha egy sportoló visszavonult, a szövetségnek meg kell erősítenie a MACS felé)
- Az RTP frissítése folyamatos, a sportolókat a MACS értesíti
- A szövetségnek saját belépő kódja van: figyelemmel tudja kíséni a sportolója holléti információját, hogy megfelelően tölti-e

Regisztrációs adatlap

- Egyszeri adatlap kitöltés a MACS honlapján
- Az adatlap kitöltése után holléti információ küldése nem szükséges!
- Kitöltésre kötelezett: felnőtt és felnőtt alatti utánpótlás korosztályban mindenki, aki a nemzeti válogatott tagja; nemzetközi versenyen indul; hazai rendezésű nagy nemzetközi eseményen indul
- A szövetségnek saját belépő kódja van: figyelemmel tudja kísérni, hogy valamennyi előírt sportolója regisztrált-e

Nemzetközi Nyilvántartott Vizsgálati Csoport (IRTP)

- Az IRTP-be kötelezettek névsorát minden sportág Nemzetközi Sportszövetsége határozza meg (a Szövetségektől kapott információt a MACS honlapon közzétesszük – csak tájékoztató jellegű!)
- Az IRTP-be tartozó sportolóknak már elég egy holléti információs rendszert töltenie:
  - nemzetközi holléti információs rendszer: ADAMS
  - 2015.03.01-től a WADA honlapon a „Whereabouts” modul már magyar nyelven is elérhető (MACS lefordította)

Holléti (whereabouts) információ megadása

Kötelező adatok:

- Edzés (teljes időtartam, és helyszín - akár naponta többszöri edzés is – beazonosítható helyszín, pontos cím és időpont!)
- Edzőtábor (a sportoló az éjszakát is ott tölti)
- Verseny
- Versenyhez kapcsolódó utazási idő (odautazás és elutazás időpontja)
- Azokon a napokon, amikor a fentiek közül egyik sem valósul meg, 6-23 óra között minimum 1 óra ráérési idő (MÁSODLAGOS!)

Holléti (whereabouts) információ megsértése

- Sikertelen mintavétel: a sportoló nincs az általa megadott helyen és időben!
- Bármely napon holléti információ nincs megadva
- A holléti információt Magyarországon 90 napra előre kell megadni (ADAMS: 90 nap) – ennek nem teljesítése
- Sportoló nem megfelelő adatokat ad meg, a tartózkodási helye nem beazonosítható, vagy szándékosan félrevezeti az ellenőröket
- ***12 hónapon belül 3 figyelmeztetés, doppingvétséget alapoz meg, és fegyelmi eljárást von maga után!***

Therapeutic Use Exemptions (TUE)

A sportolónak joga van a legmegfelelőbb, és legjobb orvosi ellátáshoz. A sürgősségi ellátás mindig, mindenhol elsődleges!

- Új Kormányrendelet szerint felállított TUE Bizottság (jelölő szervezetek: Sportegészségügyi Szakmai Kollégium, OSEI)
- Független, 3 orvos-szakértőből álló testület a HUNADO égisze alatt
- Tiltólista változás – egyszerűsödött TUE szabályozás (a mindenkori változás a www.antidopping.hu oldalon megtalálható)
- TUE kérelmek elbírálása 30 nap!
- TUE kérelem – csak az RTP tagjainak
- TUE kérelem csak az ADAMS rendszeren keresztül
- Nemzetközi Szövetségek elfogadják a nemzeti TUE Bizottságok döntését.

Results Management Eredménykezelés

**Független Doppingfegyelmi Bizottság
illetve Dopping Fellebbviteli Bizottság
(tagok: érintett Sportszövetség
képviselője – Sport-köztestületek
közös jelöltje – HUNADO képviselője)**

**Tanácskozási joggal a Sportért felelős
Államtitkárság képviselője**

**A WADA-nak fellebbezési joga van 21
napon belül!**

**Végső döntés: Court of Arbitration for
Sport (CAS)**

EDUKÁCIÓ

- TILTÓLISTA ismerete
- TUE engedély
- Táplálék-kiegészítők
- Dopping-ellenőrzés
- Holléti információ (whereabouts) szolgáltatás
- ADAMS rendszer
- Bármely információ

Különleges táplálkozási célú élelmiszerek

Sportolóknak szánt étrend-kiegészítők jogi besorolása:

Olyan élelmiszerek, amelyek különleges összetételük vagy az előállításuk során alkalmazott különleges eljárás következtében megfelelnek a meghatározott táplálkozási céloknak, egyértelműen megkülönböztethetők az általános közfogyasztásra készült élelmiszerektől és az erre való alkalmasságuk egyértelműen kifejezésre jut jelölésük, forgalomba hozataluk során.

Külön, termék-specifikus rendelettel nem szabályozott termékcsoportha:

- Nagy izomerő kifejtését elősegítő, elsősorban sportolóknak, nehéz fizikai munkát végzőknek szánt élelmiszerek

Az ellenőrizetlen táplálék-kiegészítők szedése veszélyes!

WADA Kódex alapelve: „objektív felelősség elve” – kizárólag a sportoló a felelős azért, ami a szervezetébe jut!

- ❖ A feltüntetett összetevők alapján nem egyértelmű a vásárlónak mit is tartalmaz a készítmény...
- ❖ Nem azt, vagy nem olyan mennyiségben tartalmazza a készítmény, mint amit a címkén feltüntettek...
- ❖ Ellenőrizetlen helyről származnak az alapanyagok, a gyártó / forgalmazó maga sem tud a szennyeződésről...
- ❖ A gyártó cég tiltott szereket és nem tiltott szereket egyaránt gyárt, elsősorban az internetes piacra – keresztszennyeződés veszélye!
- ❖ A sportolónak figyelembe kell vennie egy termék kiválasztásakor a WADA szabályait is...

Ismert, anabolikus hatással rendelkező szerek megjelenése étrend-kiegészítőekben:

- **Metandienon (Nerobol)**
- **Oxandrolon**
- **Stanozolol**
- **Boldenon**
- **Clenbuterol**

Miért az anabolikus szteroidok?

- Közkedvelt az élsportban, az egyik legjobb izomerő fokozó
- Legszélesebb körben használt – fiatalok!
Szabadidő sport, fitness termek,
őrző-védő szolgálat
- Könnyű hozzáférni, és olcsó
Internet, fitness termek, feketepiac
- Táplálék-kiegészítők óriási veszélye!
- Egyetemi, főiskolai sport
7-10 %-ban fertőzött (USA)

Tribulus Terrestris - Királydinnye

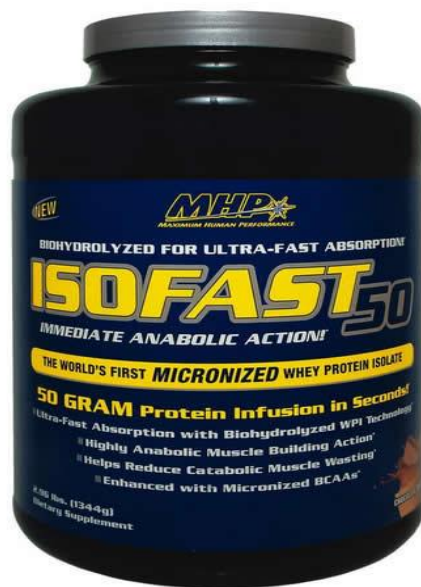
*"A csárdánál törpe nyárfaerdő // Sárgul a királydinnyés homokban; // Odafészkel a visító vércse, // Gyermekektől nem háborgatottan.,,
Petőfi Sándor: Alföld*

Népi gyógyászat: természetes afrodisziákum – tesztoszteron termelődését fokozza

A nagy számú szennyezett táplálék-iegészítők miatt az OÉTI Tiltólistára tette!

Növekedési hormon termelődését fokozó szerek étrend-kiegészítőikben (GHRP)

Termogenikus hatású zsírégetők – fogyókúrás szerek:

Megemelkedik a testhőmérséklet, fokozódik az anyagcsere, gyorsul a zsírégetés, étvágycsökkentő hatás. A fellépő stimuláns hatás - a szervezet pörgetése miatt jellemző mellékhatások: emelkedik a vérnyomás a pulzusszám; alvászavarok kézremegés; nyugtalanság; ingerlékenység, szívritmuszavarok - esetlegesen keringési elégtelenség, hirtelen szívhalál

Sibutramin tartalmú fogyókúrás készítmények:

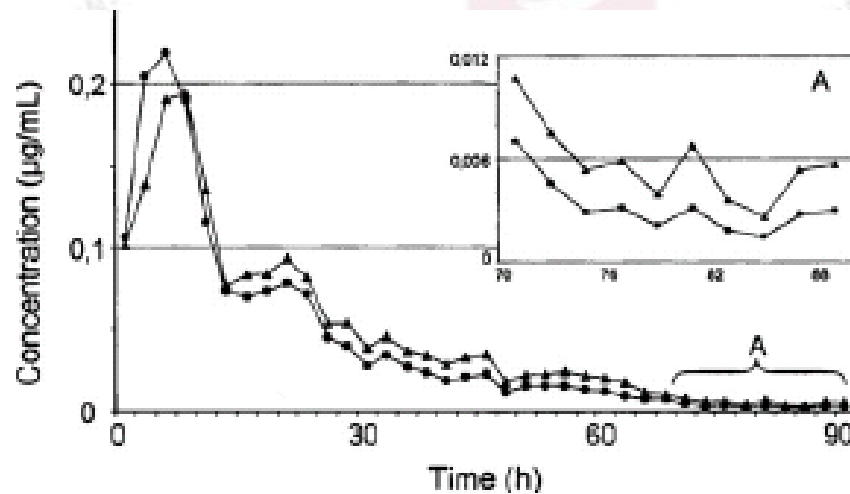
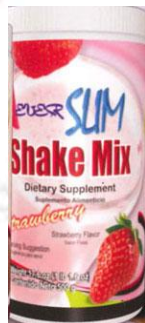

Fig. 8. Excretion study for main sibutramine metabolites, average of concentration was determined with $n=5$ volunteers. Y axis indicates the concentration in $\mu\text{g/mL}$ and X axis the time in hours. $\bullet$: OH(cyclobutane)-bis-nor-SIB; $\blacktriangle$: OH(isopropyl)-bis-nor-SIB. Insert A shows an expansion of the excretion study for the last 20 h.

SZIGORÚAN TILOS ÉS ÉLETVESZÉLYES!

Methylhexaneamine
Geranamine
Rose Geranium

Rózsa muskátli kivonat

Pelargonium graveolens
(WADA Tiltólista S6.
csoport: Stimulánsok)

A Methylhexaneamine tartalmú készítmények fogyasztása szigorúan tilos és az egészségre is veszélyes lehet!

A következő megnevezések ismertek: Methylhexaneamine; Methylhexanamine; DMAA (dimethylamylamine) – Nemzetközi Kábítószer-lista; Geranamine; Forthane; Forthan; Floradrene; 2-hexanamine, 4-methyl-; 2-hexanamine, 4-methyl- (9CI); 4-methyl-2-hexanamine; 1,3-dimethylamylamine; 4-Methylhexan-2-amine; 1,3-dimethylpentylamine; 2-amino-4-methylhexane; Pentylamine, 1, 3-dimethyl-; Geranium oil; Geranium root extract, Természetes muskátli kivonat, Muskátli olaj

ENERGIAITALOK - TILTOTT?

- Az energiasitalok megszokott összetevője a koffein és a taurin
- Sem a koffein, sem a taurin jelenleg nem található meg a hatályos WADA Tiltólistán, de a WADA laborok világszerte figyelik a sportolók általi fogyasztásukat, illetve monitorozzák jelenlétüket a különböző termékekben
- Az egészségügyi hatóságok számos országban figyelmeztetnek: az energiasitalok magas koffein- és taurin-tartalma hiperaktivitáshoz, elsősorban fiatalokban figyelemzavarhoz, illetve függőséghez vezethet!
- A világon elsőként Litvániában betiltották energiasitalok eladását fiataloknak. 200-tól 400 litáig (17.700 – 35.500.-Ft) terjedő pénzbírságot kaphatnak azok, akik megsértik a 2014. november 1-jével életbe lépett jogszabályt. Kétszáz litára megbüntethetik azt a magánszemélyt is, aki fiataloknak vásárol energiasitalt.
- Egy felmérések szerint a diákok 10 százaléka hetente legalább egyszer iszik energiasitalt.
- Sajnos az sem ritka, hogy az energiasitalokat egyes szórakozóhelyeken kábítószerrel (pl. amfetamin származékokkal) szennyezik – **ÉLETVESZÉLYES!**

Nagy kockázatú készítmények:

Fogyasztószeres és zsírégétők	Stimulánsok: amphetamin, ephedrin, sibutramin, DMAA, octopamin...
Izomtömeg növelő szeres	Anabolikus hatású szeres, Aromatáz inhibítorok, GHRP
Aromatáz inhibítorok	Anabolikus hatású szeres, Aromatáz inhibítorok
Potencianövelő szeres	Anabolikus hatású szeres: DHEA Stimulánsok: sibutramin PDE-5 inhibítorok: sildenafil, kamagra

Nagy kockázatú készítmények:

Energiaitalok	Stimulánsok, amfetamin, szennyezés (megtévesztés ?, „beetetés” ?), egészségre ártalmas mennyiségű koffein
Diuretikumok	Kombinált vérnyomáscsökkentők
Keleti orvostudomány tiltott összetevőt tartalmazó gyógyszerei	Nagyon nagy szennyezettség, Anabolikus hatású szerek, feketepiac, internet
Gyulladáscsökkentők és fájdalomcsillapítók...	Ismeretlen eredet, feketepiac, mértéktelen mennyiség és halmozott hatóanyag bevitel

HUNADO állásfoglalása

Nincs garancia, csak kockázatcsökkentés! FELVILÁGOSÍTÁS!

Hatékonyságról, hatásosságról nem tudunk nyilatkozni!

WADA: „objektív felelősség elve” – kizárólag a sportoló a felelős

Sportszövetségek, hatóságok és doppinglaborok együttműködése!

Laboratóriumi bevizsgálás – erre nincs WADA akkreditáció

Törvényi szabályozás – BTK; - ÁNTSZ, OÉTI Tiltólista

Gyártók, forgalmazók felelőssége (szándékos megtévesztés

vagy szennyeződés?! – mi van a dobozban és honnan származik az alapanyag)

